

KARTA KURSU

(do zastosowania w roku akademickim 2015/16)

Nazwa	Procesy grupowe		
Nazwa w j. ang.	Group processes		
Kod		Punktacja ECTS*	3
Koordinator	Dr hab. Tadeusz Sozański (koordynator, wykłady, ćwiczenia)	Zespół dydaktyczny	

Opis kursu (cele kształcenia)

Kurs ma na celu zapoznanie studentów z wybranymi teoriami i badaniami elementarnych struktur i procesów mikrospołecznych, a przez to poszerzenie i uzupełnienie wiedzy nabytej na studiach I stopnia w ramach przedmiotów „Mikrosocjologia” i „Psychologia społeczna”.

Warunki wstępne

Wiedza	Wiedza socjologiczna w zakresie studiów I stopnia
Umiejętności	Umiejętność samodzielnego studiowania literatury naukowej
Kursy	„Mikrosocjologia” lub „Psychologia społeczna”

Efekty kształcenia

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01. Znajomość koncepcji podanych w opisach treści programowych.	K_W06, K_W13

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01. Umiejętność interpretacji zjawisk społecznych z użyciem kategorii wypracowanych na gruncie koncepcji teoretycznych uwzględnionych w programie kursu.	K_U01, K_U02

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01: Świadomość znaczenia teorii dla rozumienia zjawisk społecznych	K_K02

		Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	15			15								

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład i konwersatorium w formie tradycyjnej (omawianie tekstów zadanych do przeczytania)

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X	X	X			
U01								X	X	X			
K01								X	X	X			
...													

Kryteria oceny

Zaliczenie wykładu na podstawie obecności (wymagana obecność na co najmniej 4 wykładach. Zaliczenie ćwiczeń z oceną w oparciu o aktywność na zajęciach: udział w dyskusjach, przygotowanie pracy pisemnej (sprawozdanie z lektury) oraz (w miarę możliwości czasowych) zreferowanie jej na zajęciach.

Uwagi

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Program wykładów : lista bloków tematycznych z podaniem zawartości :

1. Architektura świata społecznego. Interakcja w diadzie

Wielopoziomowość świata społecznego według Homansa, Rybickiego i Szmataki, wielość form więzi międzyosobowej – ujęcie własne (konkluzje monografii „Społeczne i wspólne”). Przegląd pojęciowych modeli aktora i interakcji w diadzie (w tym krótkie przypomnienie modeli teoriogrowych uwzględnionych w programie kursu „Teorie w badaniach socjologicznych”). Interakcja jako wzajemne oddziaływanie na postawy w systemie A-B-X Newcomba. Różne sposoby definiowania małej grupy, grupy a sieci społeczne, podziały grup społecznych, grupy pierwotne. Struktura i strukturalizm w mikrosocjologii, teoria i badania procesów i struktur grupowych, czyli współczesna mikrosocjologia strukturalna. Obserwacja i eksperyment jako

metody badania procesów grupowych. Teoria i badania grup dyskusyjnych (Bales).

2. Relacje władzy (nierównego rozdziału pożądaných zasobów) w małych grupach i w sieciowych mikrosystemach społecznych.

Działania społeczne i relacje między aktorami w ujęciu Teorii Elementarnej Willera i Markovsky'ego, analiza relacji wymiany i przymusu i interpretacja tych relacji na gruncie teorii gier. Problem targu jako model negocjowania podziału zasobów w diadzie, rozwiązania Nasha i Kalaja-Smorodinsky'ego, zasada równoważenia oporu w Teorii Elementarnej. Teoria władzy-zależności w diadzie i sieciach wymiany społecznej (Emerson). Dystrybucja władzy w sieciowych systemach wymiany – teorie i badania eksperymentalne, mocna i słaba władza oparta na strukturalnych różnicach między pozycjami w sieci.

3. Relacyjne struktury grupowe i sieciowe.

Relacyjne struktury mikrospołeczne, teoria grafów i jej zastosowania, relacje symetryczne i asymetryczne, struktura dominacji, czyli „porządek dziobania”. Status w grupach zadaniowych oparty na ocenach kompetencji, wpływ interpersonalny w ujęciu Teorii Stanów Oczekiwań J. Bergera i M. Webstera. Efektywność grupy zadaniowej w zależności od strukturalnych cech sieci komunikowania narzuconej grupie, teoriografowa formalizacja centralizacji sieci. Socjometria jako teoria i metodologia badania małych grup. Struktura sympatii (atrakcyjności interpersonalnej). Formy strukturalne diad i triad, model struktury socjometrycznej Leinhardta-Daviesa. Wprowadzenie do analizy sieci społecznych, rozkład potęgowy w sieciach rozległych.

4. Wybrane zjawiska i procesy grupowe.

Wpływ liczebności grupy na procesy grupowe. Spójność grupy, syndrom myślenia grupowego. Style przywództwa, wieloczynnikowa teoria przywództwa Freda Fiedlera i nowsze teorie przywództwa. Podejmowanie ryzykownych decyzji przez grupy, zjawisko polaryzacji. Procesy tworzenia się koalicji w małych grupach.

Program ćwiczeń

(literatura do poszczególnych tematów podana jest niżej w „Wykazie literatury podstawowej)

1. Modele dynamiki zachowań w grupie oparte na teorii gier wieloosobowych.
2. Teoria elementarna Willera i Markovsky'ego.
3. Sieci wymiany.
4. Struktury statusu w grupach zadaniowych.
5. Teorie przywództwa w grupach zadaniowych
6. Podejmowanie decyzji przez grupy.

Wykaz literatury podstawowej

Wybrane fragmenty (rozdziały) z następujących książek

J. Heidtman, K. Wysieńska, *Procesy grupowe. Perspektywa socjologiczna*, Warszawa 2013 • R. Brown, *Procesy grupowe. Dynamika wewnątrzgrupowa i międzygrupowa*, Gdańsk 2006 • A. Jasińska-Kania, L. M. Nijakowski, J. Szacki, M. Ziółkowski (red.), *Współczesne teorie socjologiczne*, Warszawa 2006; t. I, część II (Teorie zachowania i wymiany społecznej) i III (Teoria racjonalnego wyboru) • T. Sozański, J. Szmatka, M.Kempny (red.), *Struktura, wymiana, władza. Studia z socjologii teoretycznej*, Warszawa 1993.

Teksty do wykorzystania na ćwiczeniach: (1) A. Komendant-Brodowska, „Grzech zaniechania. Świadkowie przemocy szkolnej w perspektywie teorii gier”. *Decyzje* nr 11 (2009), s. 5-47; A. Komendant-Brodowska, „Świadkowie przemocy na strukturalnym polu minowym. Analiza zależności między strukturą grupy a zakresem reakcji na agresję”. *Decyzje* nr 22 (2014), s. 117-145 • (2) I. Uhl, „Co to jest teoria elementarna?”, s. 73-99 w: *Struktura, wymiana, władza...* 1993 • (3) K.D. Cook, C. Cheshire, A. Gerbasi,

„Władza, zależność i wymiana społeczna”, s. 127-152 w: Heidtman, Wysieńska (red.) 2013; M.J. Lovaglia, „Sieciowa teoria wymiany”, s. 107-129 • (4) J. Berger, M. Webster Jr, „Oczekiwania, status, zachowanie”, s. 193-224 w: Heidtman, Wysieńska (red.) 2013; M. Foschi, „Podwójne standardy oceny kompetencji: najnowsze wyniki i nowe kierunki”, s. 225-239 w: Heidtman, Wysieńska (red.) 2013 • (5) „Strukturalne aspekty grup”, rozdział 3, s. 70-115 w: Brown 2006 • (6) „Kto jest bardziej skuteczny, jednostki czy grupy?” rozdział 5, s. 153-200 w: Brown 2006.

Wykaz literatury uzupełniającej

Dodatkowe rozdziały książek wskazanych w wykazie literatury podstawowej oraz fragmenty monografii J. Szmata, *Małe struktury społeczne. Wstęp do mikrosocjologii strukturalnej*, Warszawa 2007 (1989).

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium	15
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	30
	Przygotowanie pracy pisemnej	30
Ogółem bilans czasu pracy		90
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3

Opracowanie karty dr hab. Tadeusz Sozański.

7/03/16